

MAMO! TATO! POBAW SIĘ ZE MNĄ !

W okresie przedszkolnym ZABAWA dominuje nad innymi rodzajami aktywności dziecka, podobnie jak w wieku szkolnym nauka, a w życiu dorosłym praca.

Dlaczego zabawa jest tak ważna dla małych dzieci?

- Zabawa **wspomaga** rozwój fizyczny dziecka, jego zdolności ruchowe, orientację w schemacie własnego ciała i w przestrzeni.
- W zabawie **kształtują** się różnorodne sprawności i umiejętności dziecka: sprawność manualna, koordynacja wzrokowo-ruchowa, umiejętność odróżniania i poznawania kształtów, barw, wielkości przedmiotów, materiałów z których są zrobione.
- Zabawa **stymuluje** rozwój takich funkcji psychicznych dziecka, jak spostrzeganie, pamięć, wyobraźnia, myślenie i mowa.
- Zabawa **rozwija** u dziecka myślenie przyczynowo-skutkowe (jak popchnę wieżę, to klocki się rozsypią).
- Zabawa pomaga dziecku poznawać i rozumieć świat, w którym żyje. W zabawie, w sytuacji „na niby” **trenuje** prawdziwe umiejętności niezbędne w dorosłym życiu (np. zabawa w sklep).
- Zabawie dziecka towarzyszą uczucia. Dziecko może poczuć przyjemność, zadowolenie z osiągniętego rezultatu, mieć poczucie satysfakcji. Rozwija to **poczucie własnej wartości** u dziecka.
- Udział w grach i zabawach pomaga także dziecku kształtować **odporność emocjonalną**, rozwija zdolność do rozumnego zachowania w sytuacji napięcia, np. wtedy, gdy przegrywam w grze.
- W zabawie dziecko **uczy się współżyć z innymi**, podporządkowuje się przepisom i правилам obowiązującym w grupie, regułom gry.
- Zabawa jest także jednym z ważnych czynników **rozwoju moralnego** i kształtowania charakteru dziecka.

„Zabawa w życiu dziecka nie spełnia jednej, izolowanej funkcji. Daje dziecku tę pełnię życia, której ono potrzebuje: jest dla niego i pracą, i myśleniem, i twórczością, i realizmem, i fantazją, i odpoczynkiem, i źródłem radości.” (Arkin, 1948)

Rodzaje przedszkolnych zabaw

Zabawy ruchowe – kształtują sprawność, koordynację ruchową i orientację przestrzenną dziecka

Zabawy konstrukcyjne – wszelkiego rodzaju budowanie z klocków, kamieni, różnorodnych materiałów. Operowanie tymi przedmiotami ma jednak już swój cel – dziecko chce coś konkretnego zbudować

Zabawy tematyczne – najbardziej charakterystyczne dla wieku przedszkolnego. W tego typu zabawach dziecko przyjmuje na siebie określoną rolę (nauczycielki, policjanta, mamy) oraz nadaje określone znaczenie używanym w zabawie przedmiotom (krzesła w szeregu – pociąg, miś i lalki – goście na przyjęciu, kasztany i żółędzie – różne warzywa w sklepie).

Zabawy tematyczne kształtują wyobraźnię dziecka i jego fantazję, lecz jednocześnie zwracają uwagę dziecka na świat rzeczywisty, dzieci naśladują w zabawie zaobserwowane dorosłych zachowania, utrwalają wiadomości o otaczającej je rzeczywistości (najpierw tej najbliższej – zabawy w domu, karmienie misia, kąpanie lali, potem coraz dalszej – np. zabawy odzwierciedlające prace ludzi – sprzedawczyni, policjant, lekarz).

Gry i zabawy dydaktyczne – gry planszowe, układanki, zagadki oraz inne zabawy organizowane przez nauczycielki w przedszkolu mające konkretny cel dydaktyczny (mający nauczyć dziecko określonej rzeczy).

Twórczość dziecka – wycinanie, rysowanie, malowanie, prace z mas plastycznych, gra na instrumentach, śpiewanie i in.

Warto pamiętać, by w życiu dziecka wszystkie rodzaje zabaw pozostawały we wzajemnej równowadze. Wtedy tylko będzie możliwy harmonijny rozwój dziecka. Szczególny nacisk trzeba położyć na to, by nie zdominowały czasu zabawy dziecka zabawy dydaktyczne lub inne zabawy organizowane i kierowane przez dorosłego.

Dziecko potrzebuje czasu SWOBODNEJ ZABAWY, w której dorosły (rodzic) podąża za dzieckiem. Niech ono będzie pomysłodawcą i inicjatorem tej zabawy. Gdy dorosły bawi się z dzieckiem zawsze według własnego pomysłu, to jest to taka sama sytuacja, jakby on sam spotykając się ze swoimi znajomymi narzucał zawsze temat rozmowy. Warto uczyć dziecko struktury dialogu w zabawie, zachęcać je do zamiany ról podczas zabawy – teraz ja coś proponuję, teraz ty, teraz ja dokładam klocki, teraz ty itp.

Swobodna zabawa dziecka jest dla rodzica świetną okazją do poznania własnego dziecka – jego zainteresowań, tego jak rozumie otaczający go świat, jak odbiera zachowanie innych ludzi wobec niego, a także jakie ma pragnienia, potrzeby oraz jakie przeżywa w związku z tym uczucia. Jest to możliwe, ponieważ zabawa jest dla dziecka naturalnym środkiem samowychodzenia się. Dorosły, gdy dzieje się coś ważnego, ROZMAWIA o tym. Dziecko, w analogicznej sytuacji, BAWI SIĘ. „Wychodzi się”, podobnie jak dorosły „wyciąga się” komuś ze swoich zmartwień, lęków, napięć.

Dzieci często się zachowują tak, jakby wiedziały, że podstawową metodą ich terapii jest zabawa i same sobie organizują taką autoterapię. Wiele dzieci na pytanie, co robią jak są smutne, odpowiada „bawię się”.

Pewien trzyletni chłopczyk był zirytowany, gdy mama rozmawiała na ulicy z sąsiadką, w ogóle nie zwracając na niego uwagi. Po powrocie do domu odegrał całą tę scenę z udziałem misia. W ten sposób rozładował nagromadzone napięcie oraz „opowiedział” mamie o tym, jak czuł się w tej sytuacji.

Obserwując zabawę naszego dziecka poznajemy świat jego wewnętrznych przeżyć.

MAMO ! TATO!

Pamiętaj, że dla małego dziecka MIŁOŚĆ rodzica wyraża się poświęcanym mu czasem i uwagą.

Zaplanuj więc swój dzień tak, aby znalazł się w nim Czas Zabawy.

Czas Zabawy – to codzienne 20 – 30 minut kiedy poświęcasz się wyłącznie swojemu dziecku (a nie TV, gazecie, praniu, domowym obowiązkom, myśleniu o pracy, o tym skąd wziąć pieniądze itp.).

Jeśli masz więcej niż jedno dziecko, pamiętaj że każde z nich potrzebuje Czasu Zabawy – czyli takiej chwili w ciągu dnia, kiedy rodzic jest tylko z nim i dla niego, bez obecności rodzeństwa. I jest z nim po to, by spędzić czas na wspólnej zabawie, a nie na nauczaniu je czegoś, np. liczenia. Jeśli przy okazji zabawy dziecko się czegoś nauczy, to dobrze. Warto jednak pamiętać, że przez te 20 minut naszym celem nie ma być edukacja dziecka, lecz bliski z nim kontakt, po prostu „bycie razem”.

Podczas Czasu Zabawy niech dziecko przejmie inicjatywę, niech wymyśli, co możecie razem robić. Dorosły zaś ma włączyć się w propozycję dziecka, może je pochwalić, powiedzieć coś miłego, np. „Podoba mi się to, że się tak razem bawimy”.

Znalezienie takiego czasu na spokojną zabawę z własnym dzieckiem nie jest łatwe. Wielu rodziców jest bardzo zapracowanych, zmęczonych, ma wiele obowiązków. Ci jednak, którzy spróbują podjąć to wyzwanie, przekonają się jak **Czas Zabawy umocni ich więź z dzieckiem, a samo dziecko poczuje się jeszcze bardziej przez nich kochane.**